

Helena Dam á Neystabø:

PÍINAN FYLTI MEG MEST

–Eg var heppin, at tað ikki var fatalt. Eg fari at koma á føtur aftur, og eg kempi soleiðis, at eg aftur sleppi út millum manna. Tað havi eg ikki verið seinastu tíðina, og tað er sjáldsamt fyri meg, sigur Helena Dam á Neystabø, sum mundi mist førleikarnar í beininum, tá hon datt av einum stiga

ANNIKA KUNOY IM
ANNIKA@SOSIALURIN.FO

IFøroyum kennast vit øll við navnið Helena Dam á Neystabø. Ein navnframur politikari, sum hevur verið virkin í politikki í nærum trý ártíggju – bæði í lands- og kommunalpolitikki. Hon er dóttir kenda politikaran Atla Dam og abbadóttir Peter Mohr Dam, ið báðir hava verið løgmenn. Hóast hon er úr eini politiskari familju, so er tað nokk mest úr egnum lívi, at áhugin og hegnið fyri tí politiska arbeiðinum kemur.

Tær politisku Føroyar telja í dag vanliga eisini javnaðartingkvinnuna úr høvuðsstaðnum.

Tí kom tað óvart á, tá ið hon tók farloyvi úr Løgtinginum í óásetta tíð síðst í november í fjør.

Orsøkin var, at 26. november í fjør gjørdist ein lagnudagur hjá tingkvinnuni. Tí tá Helena og maður hennara Kristjan málaðu loftið í húsunum hjá teimum, var Helena fyri eini ógvusligum og álvarsomum óhappi. Stigin gleið undan henni, og tíverri hevði hon júst vent sær, soleiðis at hon stóð við bakinum móti veggnum, og tí bleiv slagið hart, tá ryggurin smekkaði móti stiganum. Hon breyt tveir geislar.

–Eg var heppin, at tað ikki var fatalt. Eg fari at koma á føtur aftur, og eg kempi, soleiðis, at eg aftur sleppi út millum manna. Tað havi eg ikki verið seinastu tíðina, og tað er sjáldsamt fyri meg, sigur hon, áðrenn hon byrjar at greiða frá um hendingina.

Vit sótu og terpaðu føroyskt og serliga skrivning eftir vanliga skúlatíð heima hjá ommu, sum var lærarinna uppá tann gamla stranga mátan. Hóast eg tímdi illa tá, so kom tað væl við seinni í lívinum, at hon ikki gav upp

–Tíbetur var maður mín Kristjan í húsinum, tá óhappið hendi. Og hann hevur verið við mína lið alla tíðina. Tað hevur verið ein fantastisk hjálp, sigur hon.

Tey fyrstu trý samdøgri varð tað ein spurningur um beinini fóru at virka aftur, greiðir hon frá.

–Tað fóru nógvir tankar gjøgnum høvdið hesar dagarnar. Eg var glað fyri, at eg ikki hevði mist allar førleikar, men eg hugsaði eisini nógv um eitt møguligt lív í koyristóli.

–Tað, sum fylti mest hjá mær tá var pínan. Eg hugsaði ikki so klárt um støðuna, men eg vildi fara undir skurð skjótast gjørligt, so eg slapp burtúrur pínuni, sigur hon álvarsom.

Áðrenn hon varð send á Ríkissjúkrahúsið í Keypmannahavn, mátti hon liggja púra still. Hon varð send niður 29. november og varð vakuumpakkað á eini børur, so hon ikki eingond fekk flutt tærnar. Fyrst í sjúkrabil, síðani í flogfarið og so aftur í sjúkrabil á Ríkissjúkrahúsið. Hendan upplivingin var torfør fyri Helenu. Hon skuldi beinleiðis á skurðborðið, tá hon var komin niður, so hon

mátti heldur ikki fáa hvørki eta ella drekka.

–Eg hevði eina undarlaga kenslu í flogfarinum. Alt var øgiliga strævið, og tað kendist knappliga sum kreyp eg út úr egnum kroppi og stóð í gongini og hugdi oman yvir meg sjálva. Tað gjørdist so óveruligt onkursvegna, at tað ikki bar til at vera í tí, sigur hon álvarsliga.

Hon fór síðani undir skurð, og fekk átta skrávur og tvær jarnstengur í ryggin. Hon fekk tá eisini boð um at binda frið í tríggar mánadair.

Fimm dagar eftir óhappið, tá kalendarin sigur 31. november, sigur læknin Helenu, at framstigini eru stór, og at tey vita við vissu, at hon fær brúkt beinini aftur.

–Eg havi nógva pínu, men tað gongur framá. Tað kann taka langa tíð, áðrenn pínan minkar ella forsvinnur. Eg havi tó gingið góðar langar túrar, og eg fari eisini at kunna gera vanligt arbeiði aftur, staðfestir hon.

Helena hevur altíð gjørt nógvan ítrótt, og er von at venja nógv. Hon hevur ikki kunnað vant síðani óhappið, og tað er eyðsýnt, at hon

saknar at vera sterk og orka væl.

–Tað er øgiliga frustrerandi, men eg havi sett mær fyri, at eg skal kunna og orka aftur. Tað veit eg kemur, tá alt er voksið saman, sigur hon avgjørd.

Hóast tað er trupult at enda í slíkari støðu, bæði kropsliga og mentalt, so er tað takksemi, sum eyðkennir Helenu hesa tíðina eftir óhappið. Hon nevnið fleiri ferðir, at tað kundi enda nógv verri.

–Eisini hava børnini og maðurin verið nógv um meg, og tað hevur verið fjálgt og gott. Eg havi havt stundir til ting, sum eg annars ikki havi havt nakað annað. Tað gevur eisini ein ávísan frið í sálina, sigur hon friðarlaga.

Gevur perspektiv

Hon greiðir frá, at ein slík hending eisini setur aðrar tankar í gongd. Hon hevur hugsað um lívsyrki og um alt tað, sum hon nú vil arbeiða við.

–Eg havi upplivað, at tað kunnu henda ting, sum gera at hetta fær ein enda. Tað gevur onkursvegna eitt annað perspektiv, sigur hon.

Hon greiðir frá, at hon hóast alt

enn hevur stóran hug til tað politiska arbeiði, og so hevur hon eisini hug til at taka samanum lívið og hyggja at, hvat hon ætlar sær, áðrenn tað er liðugt.

Hvørjir eru dreymarnir hjá komandi ættarliðum um eitt gott og virðiligt lív, spyr hon. Og hvussu seta vit okkum sum mál at røkka teimum dreymum?

Tey 28 árini Helena Dam á Neystabø hevur verið virkin í politikki, er føroyskur politikkur nógv broyttur.

–Trendin er, at politikkur er meir persónsfikseraður nú, enn hann var fyrr. Eisini her er umráðandi at hyggja at, hvørji yvirskipaði mál vit skulu stevna fram ímóti. Vit skulu ikki bert flasha okkum sjálvi, men vit skulu fyrst og fremst flasha Føroyar, staðfestir hon skemtiliga.

–Áhugavert hevði verið at eygleitt og granska hesa gongdina. Spurningurin er jú, um pendulið fer at svinga hinvegin aftur. Vit síggja, at tað verður meira og meira týðandi at taka vistfrøði, umhvørvi og burðardýgd í álvara, og tað setur nýggj krøv til rikna politikkin.

Pendulið svingar kanska retur aftur til felags grundleggjandi virði. Tað vóni eg, sigur hon og leiðir prátið inn á hennara uppvøkstur og virðini tá.

Longdist illa til Føroya

Helena Dam á Neystabø er fødd og uppvaksin í Danmark. Hon búði einsamøll saman við mammu síni í eini íbúð í Hvidovre inntil tær, tá Helena var 13 ára gomul, fluttu til Føroyar at búgva.

–Tað, sum eg minnst best er, at eg longdist illa til Føroyar. Mær